

ANALIZA POUZDANOSTI FINANCIJSKIH POKAZATELJA NA PRIMJERU VIŠEGODIŠNJIH FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA

Blaženović, Mery

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **The Polytechnic of Rijeka / Veleučilište u Rijeci**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:125:195664>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-06**

Repository / Repozitorij:

[Polytechnic of Rijeka Digital Repository - DR PolyRi](#)

VELEUČILIŠTE U RIJECI

Mery Blaženović

**ANALIZA POUZDANOSTI FINANCIJSKIH POKAZATELJA NA
PRIMJERU VIŠEGODIŠNJIH FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA**

završni rad

Rijeka, 2023.

VELEUČILIŠTE U RIJECI

Poslovni odjel

Stručni prijediplomski studij Poduzetništvo

ANALIZA POUZDANOSTI FINANCIJSKIH POKAZATELJA NA PRIMJERU VIŠEGODIŠNJIH FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA

završni rad

MENTOR

dr. sc. socio. Denis Buterin profesor stručnog studija

STUDENT

Mery Blaženović

MBS: 242300092/20

Rijeka, 2023.

SAŽETAK

Financijski izvještaji su pokazatelj stanja i dinamike pojedinog poduzeća. Kroz bilancu, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, bilješke uz financijska izvješća te izvještaj o promjeni vlasničke glavnice, korisnicima su dostupni podaci o poslovanju poduzeća. Financijske izvještaje važno je sagledavati s dozom rezerve, zato što se isti temelje na starijoj informacijskoj podlozi budući da se izvještaji sastavljaju na temelju prošlih podataka. Suvremena poduzeća posluju u veoma promjenjivim uvjetima i upravo je iz tog razloga jako teško pronaći i prepoznati kvalitetne poslovne partnere. Analizom financijskih izvještaja moguće je analizirati poslovanje i kretanje budućeg poslovanja. Također, važnu ulogu u analizi poslovanja poduzeća imaju financijski pokazatelji kao što su pokazatelji likvidnosti, aktivnosti, zaduženosti, ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja.

Ključne riječi: financijski izvještaji, promjenjivi uvjeti, financijski pokazatelji, analiza poslovanja

Sadržaj

1.	Uvod	1
2.	Značajke financijskog izvješćivanja.....	2
2.1	Bilanca.....	4
2.2	Račun dobiti i gubitka.....	6
2.3	Pokazatelji financijskih izvještaja	8
3.	ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA KRAŠ D.D. ZA RAZDOBLJE OD 2013. GODINE DO 2015. GODINE	14
3.1	FINANCIJSKI POKAZATELJI	16
3.2	HORIZONTALNA I VERTIKALNA ANALIZA.....	26
3.3	ZAKLJUČAK USPJEŠNOSTI POSLOVANJA NA TEMELJU DOBIVENIH REZULTATA ZA 2013. – 2015. GODINU.....	30
4.	ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA KRAŠ D.D. ZA RAZDOBLJE OD 2019. GODINE DO 2021. GODINE	31
4.1	FINANCIJSKI POKAZATELJI	31
4.2	HOROZONTALNA I VERTIKALNA ANALIZA	37
4.3	ZAKLJUČAK USPJEŠNOSTI POSLOVANJA NA TEMELJU DOBIVENIH REZULTATA ZA 2019. – 2021. GODINU.....	41
5.	ZAKLJUČAK.....	42
	LITERATURA:	44
	Popis slika.....	46
	Popis tablica.....	46

1. Uvod

U ovom radu analizirat će se financijsko poslovanje poduzeća Kraš d.d. pomoću horizontalne i vertikalne analize, bilance, računa dobiti i gubitka te pokazatelja likvidnosti i financijske stabilnosti u razdoblju od 2013. do 2015. godine. Zatim će se analizirati financijsko poslovanje istog poduzeća u razdoblju od 2019. do 2021. godine kroz ista izvješća. Usporedbom dobivenih rezultata prijašnje i novije analize ustvrdit će se mogućnost predviđanja uspješnosti poslovanja poduzeća Kraš d.d.

Analiza financijskih izvještaja usmjerena je na dobivanje vrijednosnih odnosno novčanih podataka i informacija. Analiza financijskih izvještaja koristi se kako bismo odgovorili na vrlo važna pitanja o tome kako je poduzeće poslovalo u prethodnim godinama. Spoznaja prethodnih godina daje smjernice gdje se u poslovanju mogu tražiti moguća poboljšanja za budućnost kako bi se poboljšali poslovni rezultati, a time i vrijednost za sve zainteresirane strane. Također, izvještaji moraju korisnicima pružati informacije relevantne za donošenje poslovnih odluka, što bi značilo da moraju biti istinite, fer, pouzdane i nepristrane u smislu vjernog predočavanja rezultata i financijskog položaja trgovačkog društva (Kravaica, Ribarić Aidone, 2009).

Usporedbom dobivenih rezultata analize financijskih izvještaja s rezultatima konkurencije slaže se potpuna slika o uspješnosti poslovanja jer uzima u obzir stanje i trendove na tržištu te snage i uspješnosti konkurencije. Ovakvi rezultati smatraju se temeljima za donošenje korporativnih ciljeva i strategija.

Cilj ovog rada je spoznati može li se analizom prijašnjih financijskih izvještaja predvidjeti kretanje poslovanja na temelju usporedbe starijih i novijih financijskih rezultata.

2. Značajke financijskog izvješćivanja

Ako se želi analizirati poslovanje nekog poduzeća, neophodna je odgovarajuća informacijska podloga. Veliki dio takvih informacija nastaje u računovodstvu i zapisan je u financijskim izvještajima. Računovodstvo, kao najznačajniji dio informacijskog sustava poduzeća, opisuje se kao proces prikupljanja financijskih podataka, njihove obrade i sastavljanja računovodstvenih informacija u formi financijskih izvještaja, koji su najčešće dalje usmjereni korisnicima, odnosno donositeljima odluka. Glavni cilj financijskog izvješćivanja je pružanje informacija o financijskom položaju, uspješnosti poslovanja i promjenama financijskog položaja poduzeća, čineći financijske izvještaje korisne širokom krugu interesenata u donošenju ekonomskih odluka.

Poduzetnici su dužni za svaku poslovnu godinu sastaviti godišnje financijske i druge izvještaje u skladu s važećim propisima i predložiti ih nadležnim tijelima i institucijama. (Štahan,2018). Osnovni zadatak računovodstva, kao uslužne funkcije neophodne za upravljanje poduzećem, jest prikupljanje i obrada podataka financijske prirode te prezentiranje tako dobivenih informacija zainteresiranim korisnicima. U tom su kontekstu financijski izvještaji završna faza računovodstvenog procesiranja podataka i pojavljuju se kao nosioci računovodstvenih informacija. Cilj financijskog izvještavanja je informiranje zainteresiranih korisnika o financijskom položaju poduzeća kao i o uspješnosti poslovanja. Informirati korisnike znači prezentirati im sve relevantne i istovremeno pouzdane računovodstvene informacije u obliku i sadržaju prepoznatljivom i razumljivom osobama kojima su namijenjene. Te su informacije sadržane u nizu financijskih izvještaja od kojih glavne čine:

BILANCA – izvještaj o financijskom položaju

RAČUN DOBITI I GUBITKA – izvještaj o dobiti

POKAZATELJI FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA – izvještaj o uspješnosti

Financijske izvještaje potrebno je razmatrati kao dijelove jedinstvene cjeline, poznato je da se ni jedan cilj ne može ostvariti promatranjem samo jednog financijskog izvještaja. Osim temeljnih financijskih izvještaja potrebno se koristiti i bilješkama uz financijske izvještaje.

Korisnici financijskih izvještaja mogu biti unutarnji i vanjski. Najčešći vanjski korisnici financijskih izvještaja su investitori i kreditori zatim poslovni partneri, vlada i njezine agencije, revizori, javnost i drugi. bilo da se radi o sadašnjim ili potencijalnim i unutarnji menadžment i uprava poduzeća.

U praksi se analiziraju temeljni financijski izvještaji iz kojih se da iščitati što je dobro, a što loše u promatranom poduzeću, što bitno utječe na sadašnje i na buduće poslovanje. Razlog je tome što se temeljni financijski izvještaji sastavljaju na kraju poslovne godine, analiza samo na bazi podataka koji se nalaze u njima nije dovoljna. Stoga je važno provoditi analizu svih poslovnih izvještaja, odnosno izvještaja koji se rade za određene vremenske periode koji su kraći od godine dana i u pravilu se sastavljaju mjesečno.

2.1 Bilanca

Naziv bilanca potječe od latinskih riječi *bi* (dvostruk) i *lanx* (vaga s dvije zdjelice), što automatski podsjeća na određenu ravnotežu. Postoje i neka druga mišljenja o podrijetlu riječi bilanca. Neki smatraju da riječ bilanca potječe od francuske riječi *bill* (račun) i *an* (godina), što znači godišnji račun ili pak od talijanske riječi *bilancia*, u prijevodu vaga.

Bilanca je temeljni financijski izvještaj koji prikazuje imovinu, obveze i kapital na određeni dan. To je posebno važan izvještaj koji ukazuje na financijski položaj poduzeća i koji služi kao podloga za ocjenu sigurnosti poslovanja. Pod financijskim položajem podrazumijeva se stanje i međuodnos imovine, obveza i kapitala određenog poduzeća. Imovina, obveza i kapital su elementi koji su u izravnom odnosu s mjerenjem financijskog položaja prema Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja.

Elementi bilance:

IMOVINA – (sredstvo) je resurs koji je pod kontrolom poduzeća, koji proizlazi iz prošlih događaja i od kojeg se očekuju buduće ekonomske koristi. Imovina s kojom poduzeće raspolaže. Imovina poduzeća naziva se još računovodstvenim rječnikom aktiva (lat. *activus* = radin, djelatan), a izvori te imovine te imovine pasiva.

OBVEZA – postojeći dug poduzeća koji je proizašao iz prošlih događaja, za čije se podmirenje očekuje smanjenje resursa koji su temelj ekonomske koristi. Obveze prema izvorima.

KAPITAL – (glavnica) to je ostatak imovine nakon odbitka svih njegovih obveza.

Prema navedenom može se zaključiti da bilanca predstavlja osnovnu podlogu za analizu financijskog položaja, za utvrđivanje slabosti i nedostataka u poslovanju te za predviđanje budućeg poslovanja. Posebnu ulogu u tome imaju veze i odnosi koji postoje između osnovnih elemenata bilance (Žager, K. et al., 2021)

HORIZONTALNA ANALIZA

Analiza financijskih izvještaja koja omogućava uspoređivanje podataka kroz duže vremensko razdoblje, kako bi se otkrile tendencije i dinamika promjena pojedinih bilančnih pozicija. U horizontalnoj analizi najčešće se koriste komparativni financijski izvještaji, a tendencija promjena sagledava se pomoću serije baznih indeksa (Žager, K. et al., 2021).

Horizontalna analiza može koristiti apsolutne ili postotne usporedbe, pri čemu su brojevi u svakom sljedećem razdoblju izraženi kao postotak iznosa u osnovnoj godini, pri čemu je osnovni iznos naveden kao 100%. Ovo je također poznato kao analiza bazne godine.

VERTIKALNA ANALIZA

Pod vertikalnom analizom najčešće se podrazumijeva uspoređivanje financijskih podataka u jednoj godini. Stoga su potrebne podloge koje omogućuju uvid u strukture bilance i izvještaja o dobiti. Aktiva i pasiva se izjednačavaju sa 100, što bi značilo da se pojedine pozicije bilance izražavaju kao postotak od ukupne aktive ili pasive.

Kod izvještaja o dobiti neto prodaja se izjednačava sa 100, što znači da se pojedine pozicije izražavaju kao postotak od neto prodaje. Kod vertikalne analize važno je promatrati koliko se imovine financira iz vlastitih, a koliko iz tuđih izvora, kako bi se utvrdila zaduženost poduzeća. (Žager, K. et al., 2021).

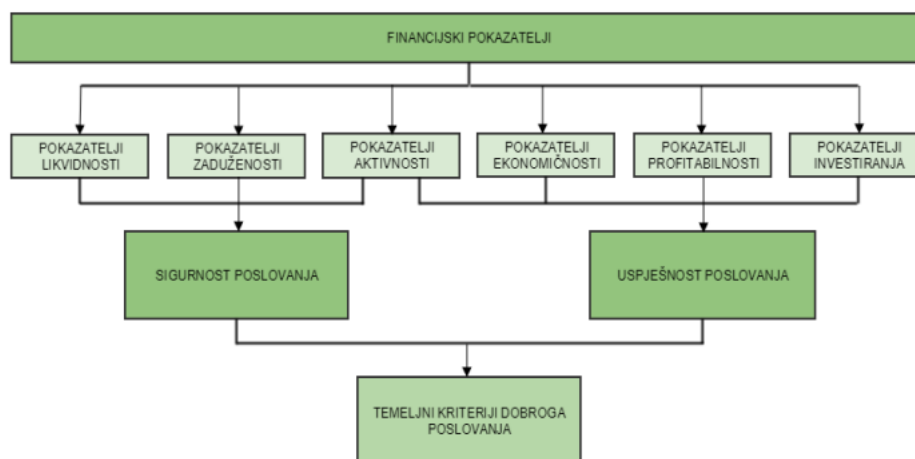
2.2 Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka je temeljni financijski izvještaj koji prikazuje prihode i rashode te njihovu razliku koja prikazuje dobit ili gubitak u određenom obračunskom razdoblju. Račun dobiti i gubitka prikazuje aktivnosti poduzeća u određenom razdoblju što je jedna od osnovnih razlika u odnosu na bilancu koja prikazuje financijski položaj u određenom vremenskom trenutku. Uspješnost poslovanja može se definirati kao sposobnost poduzeća da ostvari određene ciljeve. Ti ciljevi mogu biti različiti što znači da uspješnost poslovanja ponajprije ovisi o definiranim ciljevima, ali i postavljenim kriterijima. Jedan od najčešćih ciljeva koji se postavljaju jest profitabilnost poslovanja, a je li to ostvareno i u kojoj mjeri vidi se iz računa dobiti i gubitka. Osnovni elementi računa dobiti i gubitka jesu prihodi, rashodi i njihova razlika, dobit ili gubitak. Sukladno navedenom, račun dobiti i gubitka može se definirati kao financijski izvještaj kojim se iskazuje koliko je prihoda i rashoda ostvareno u određenom vremenskom razdoblju te kolika je ostvarena dobit ili gubitak. Prilikom obavljanja poslovnih aktivnosti na imovini dolazi do promjena. U poslovnom procesu vrijednosti kojima poduzeće raspolaže prelaze iz jednog oblika u drugi, mijenjaju svoje oblike i karakteristike te neprestano kolaju. Novac pribavljen od izvora ulaže se u nabavu sirovina i materijala, sirovine se ulažu u proces proizvodnje, a iz tog procesa izlaze kao proizvodi koji se prodaju i za koje se dobiva novac. Taj se novac ponovno ulaže u inpute potrebne za obavljanje cjelokupnog poslovnog procesa. Stalno dolazi do transformacije novca u materijalni oblik i obrnuto. Podrazumijeva se da kako bi do transformacija uopće došlo treba najprije poduzeti određene aktivnosti u poduzeću. Uloga računovodstva u cijelom tom procesu jest da prati ta ulaganja kao i rezultate i učinke koji iz njih proizlaze. Vezano uz odvijanje poslovnih procesa događaju se promjene u izvorima imovine i imovini, temeljem tih promjena nastaju i prihodi i rashodi. "Prema Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja prihodi i rashodi promatraju se kroz njihov utjecaj na povećanje ili smanjenje ekonomske koristi." (Žager, K. et al., 2021). Prihodi predstavljaju povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva ili povećanja sredstva ili smanjenja obveza što za posljedicu ima povećanje glavnice, ali ne onog dijela u vezi s uplatama vlasnika. Rashodi predstavlja smanjenje ekonomske koristi kroz obračunsko razdoblje u obliku odljeva ili iscrpljenja sredstava što ima kao posljedicu smanjenje glavnice, ali ne one u vezi s raspodjelom glavnice. (Međunarodni standardi financijskog

izvještavanja 2010. prema (Žager, K. et al., 2021). Iz navedenog proizlazi da prihodi nastaju kao posljedica povećanja imovine ili smanjenja obveza, a rashodi su posljedica smanjenja imovine i povećanja obveza. Bitno je napomenuti kako se ne radi o bilo kojem povećanju/smanjenju imovine i obveza, već samo o onom dijelu koji utječe na povećanje ili smanjenje kapitala. Takve promjene na kapitalu ne nastaju izravno preko prihoda i rashoda, već njihovom razlikom. Najznačajniji dio prihoda i rashoda vezan je prvenstveno uz realizaciju, odnosno prodaju gotovih proizvoda. Proces prodaje ima приходnu i rashodnu stranu, vrijednost prihoda čini prodajna vrijednost (bez PDV-a), a rashodnu vrijednost čine troškovi nastalih prilikom stjecanja te imovine. U slučaju kada su prihodi veći od rashoda što znači da je poduzeće ostvarilo više nego što je uložilo tada je riječ o pozitivnom financijskom rezultatu, odnosno dobiti. Nasuprot toga ako poduzeće mora uložiti više od onoga što dobije iz nekog poslovnog procesa tada je riječ o poslovanju s gubitkom i negativnom financijskom rezultatu. Financijski se rezultat utvrđuje na kraju obračunskog razdoblja. Na vrijednost kapitala ponajviše utječu dvije komponente: promjene vezane uz vlasnika i promjene vezane uz poslovanje. One mogu znatno uvećati ili smanjiti vrijednost imovine poduzeća. U slučaju da poduzeće stalno ostvaruje zaradu, znači da uvećava svoju imovinu te da će na kraju promatranog razdoblja vrijednost neto imovine biti uvećana u odnosu na početnu vrijednost ostvarene bruto dobiti odvaja se dio koji pripada državi na ime poreza, dok ostatak predstavlja neto dobit koja pripada poduzeću i ono odlučuje o načinu raspodjele. U pravilu se neto dobit dijeli na tri dijela: rezerve (zakonom regulirano), dio koji pripada vlasnicima kao naknada za uloženi kapital i na zadržanu dobit, odnosno na dio koji se zadržava u poduzeću.

2.3 Pokazatelji financijskih izvještaja

Slika 1 Povezanost pokazatelja analize financijskih izvještaja i temeljnih kriterija dobrog poslovanja

Izvor: Žager, K. et al., (2021) Analiza financijskih izvještaja: načela-postupci-slučajevi. Peto izmijenjeno i dopunjeno izdanje. Zagreb: HZRIF, str. 45.

Pokazatelj je racionalni ili odnosni broj, što podrazumijeva da se jedna ekonomska veličina stavlja u odnos (dijeli) s drugom ekonomskom veličinom" (Žager, K. et al., 2021). S obzirom na vremensku dimenziju financijski pokazatelji dijele se u dvije skupine. Prva skupina razmatra poslovanje poduzeća unutar određenog vremenskog perioda, u pravilu najčešće unutar godine dana. Ta se skupina temelji ponajprije na podacima iz računa dobiti i gubitka. Druga skupina financijskih pokazatelja odnosi se na točno određeni trenutak koji se podudara s trenutkom sastavljanja bilance i ujedno govori o financijskom položaju poduzeća u tom trenutku. Pokazatelji se najčešće promatraju kao nositelji informacija koje su potrebne za poslovanje i razvoj poduzeća. Iz toga proizlazi i glavna svrha računanja i formiranja pokazatelja u cilju stvaranja informacijske podloge za donošenje ispravnih poslovnih odluka. Ovisno o kojoj vrsti odluka se radi, tj. koje poslovne odluke želimo donositi pridaje se važnost određenim vrstama pokazatelja. Primjerice, vlasnici poduzeća zainteresirani su za dugoročnu profitabilnost i sigurnost, dok su menadžeri zainteresirani za sve segmente financijske analize budući da im je glavni zadatak osigurati kratkoročnu, ali i dugoročnu financijsku stabilnost poduzeća. Osim toga, zadatak im je osigurati

profitabilnost kako bi se mogle namiriti sve obveze (dugoročne i kratkoročne), te je nužno vlasnicima osigurati odgovarajuće naknade tj. dividende, ali i odgovarajuću zadržanu dobit, a sve u cilju daljnjeg razvitka poduzeća. U skladu sa svim tim zahtjevima razlikujemo nekoliko skupina financijskih pokazatelja (Žager, K. et al., 2021):

1) POKAZATELJI LIKVIDNOSTI (liquidity ratios) - mjere sposobnost poduzeća da podmiri svoje dospjele kratkoročne obveze. Likvidnost je svojstvo imovine ili njezinih pojedinih dijelova da se mogu pretvoriti u gotovinu dostatnu za pokriće dospjelih obveza.

- **Koeficijent tekuće likvidnosti** temeljni je pokazatelj likvidnosti. Razlika kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza naziva se još i radni kapital. Radni kapital pokazuje koliko je kratkotrajne imovine financirano iz kvalitetnih dugoročnih izvora. Ako poduzeće ima više radnog kapitala, možemo zaključiti da je njegova likvidnost, a time i financijska stabilnost veća.
- **Koeficijent trenutne likvidnosti** predstavlja sposobnost poduzeća da trenutačno podmiri sve svoje kratkoročne obveze. To je odnos novca kao najlikvidnijeg oblika imovine i kratkoročnih obveza.
- **Koeficijent ubrzane likvidnosti** pokazuje može li društvo podmiriti svoje kratkoročne obveze iz gotovine kojom raspolaže ili brzo unovčivih izvora. Iz tekuće imovine isključene su zalihe kao najnelikvidniji dio obrtnih sredstava.
- **Koeficijent financijske stabilnosti** - idealna vrijednost ovog pokazatelja je manja od 1, jer se tada povećava likvidnost a i financijska stabilnost društva. To je omjer dugotrajne imovine i dugoročnih izvora, dobivenom vrijednosti se izražava mogućnost financiranja.

2) POKAZATELJI AKTIVNOSTI (activity ratios) - mjere kako efikasno poduzeće upotrebljava svoje resurse

Koeficijent obrtaja ukupne imovine govori koliko puta se ukupna imovina tvrtke obrne u tijeku jedne godine. Ovaj koeficijent treba promatrati relativno, to jest u odnosu na djelatnost koju subjekt obavlja

3) POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI - mjere odnos prihoda i rashoda tj. pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda

- **Ekonomičnost ukupnog poslovanja** osnovni je pokazatelj ekonomičnosti, ovaj odnos pokazuje da li društvo ostvaruje više prihoda nego što je utrošeno za njihovo postizanje. Ukupni prihodi društva trebaju biti veći od rashoda u promatranom vremenskom razdoblju.

4) POKAZATELJI ZADUŽENOSTI (leverage ratios) - mjeri koliko se poduzeće financira iz tuđih izvora sredstava

- **Koeficijent zaduženosti** pokazuje koliko tuđih sredstava poduzetnik koristi u poslovanju u odnosu na ukupno korištene izvore, u pravilu bi vrijednost trebala biti 0,5 ili manja.
- **Koeficijent vlastitog financiranja** govori koliko je imovine tvrtke financirano iz vlastitih izvora, a njegova vrijednost bi trebala biti veća od 0,5.
- **Koeficijent financiranja** pokazuje koliko jedinica tuđeg kapitala po jedinici vlastitog kapitala društvo koristi za financiranje poslovanja.

- 5) POKAZATELJI PROFITABILNOSTI** (profitability ratios) - mjere povrat uloženog kapitala, što se smatra najvišom upravljačkom djelotvornošću
- **Neto profitna marža** pokazuje koliki postotak dobiti od prihoda prije plaćanja kamata ostaje poduzeću, sa kojim poduzeće može raspolagati po slobodnoj volji.
 - **Neto rentabilnost imovine** je pokazatelj kojim se mjeri rentabilnost zbrajanjem neto dobiti i kamata u odnosu sa ukupnom imovinom.
- 6) POKAZATELJI INVESTIRANJA** (investment ratios) - mjere uspješnost ulaganja u obične dionice.

Dobro upravljanje poduzećem podrazumijeva dva ključna kriterija koja moraju biti u potpunosti zadovoljena. Prvi je kriterij sigurnosti koji uključuje likvidnost, financijsku stabilnost i zaduženost. Drugi je kriterij uspješnosti tj. efikasnosti koji se odnosi na profitabilnost tj. rentabilnost. Pokazatelji ekonomičnosti, investiranja i profitabilnosti zapravo su i pokazatelji uspješnosti poslovanja. S druge strane, pokazatelji aktivnosti mogu se smatrati i pokazateljima sigurnosti i pokazateljima uspješnosti. Kriteriji sigurnosti i uspješnosti kratkoročno gledano su suprotstavljeni, dok dugoročno gledano uspješnost uvjetuje sigurnost i obrnuto.

U skupini pokazatelja likvidnosti najznačajniji pokazatelji su:

- koeficijent tekuće likvidnosti = kratkotrajna imovina / kratkoročne obveze
- koeficijent trenutne likvidnosti = novac/kratkoročne obveze
- koeficijent ubrzane likvidnosti = (novac + potraživanja) / kratkoročne obveze
- koeficijent financijske stabilnosti = dugotrajna imovina / (kapital i dugoročne

obveze)

Najznačajniji pokazatelji zaduženosti:

- koeficijent zaduženosti = ukupne obveze / ukupna imovina
- koeficijent vlastitog financiranja = glavnica / ukupna imovina
- koeficijent financiranja = ukupne obveze / glavnica

- pokrće troškova kamata = dobit prije poreza i kamata / kamate
- faktor zaduženosti = ukupne obveze / (zadržana dobit + amortizacija)
- stupanj pokrća I = glavnica / dugotrajna imovina
- stupanj pokrća II = (glavnica + dugoročne obveze) / dugotrajna imovina

U mjerenju aktivnosti poduzeća uobičajeno se koriste sljedeći pokazatelji:

- koeficijent obrta ukupne imovine = ukupni prihod / ukupna imovina
- koeficijent obrta kratkotrajne imovine = ukupni prihod / kratkotrajna imovina
- koeficijent obrta potraživanja = prihodi od prodaje / potraživanja
- trajanje naplate u danima = broj dana u godini (365) / koeficijent obrta potraživanja

Pri razmatranju ekonomičnosti najčešće se koriste sljedeći pokazatelji:

- ekonomičnost ukupnog poslovanja = ukupni prihodi / ukupni rashodi
- ekonomičnost poslovanja (prodaje) = prihodi od prodaje / rashodi od prodaje
- ekonomičnost financiranja = financijski prihodi / financijski rashodi
- ekonomičnost izvanrednih aktivnosti = izvanredni prihodi / izvanredni rashodi

Za mjerenje povrata profitabilnosti uobičajeno se koriste sljedeći pokazatelji (navedeni odnosi množe se sa 100, izražavaju se u postotku):

- neto marža profita = (neto dobit + kamate) / ukupni prihod
- bruto marža profita = (dobit prije poreza + kamate) / ukupni prihod
- neto rentabilnost imovine = (dobit prije poreza + kamate) / ukupna imovina
- bruto rentabilnost imovine = (dobit prije poreza + kamate) / ukupna imovina
- rentabilnost vlastitoga kapitala (glavnice) = neto dobit / vlastiti kapital (glavnica)

U posljednjoj skupini razmatra se problematika investiranja; pri tome se najčešće koriste sljedeći pokazatelji (Žager, K. et al., 2021).

- dobit (zarada) po dionici (EPS) = neto dobit / broj dionica
- dividenda po dionici (DPS) = dio neto dobiti za dividende / broj dionica
- odnos isplate dividendi (DPR) = dividenda po dionici (DPS) / dobit po dionici (EPS)
- ukupna rentabilnost dionice = dobit po dionici (EPS) / tržišna cijena dionica (PPS)
- dividendna rentabilnost dionice = dividenda po dionici (DPS) / tržišna cijena dionice

Izračunati pokazatelji sami za sebe nemaju neku naročitu važnost. Da bi se mogao donijeti kvalitetan sud jesu li određene veličine koje su dobivene izračunom zadovoljavajuće ili ne, potrebno je te pokazatelje usporediti s određenim standardnim veličinama koje predstavljaju osnovicu usporedbe. Najčešće korištene standardne veličine tih pokazatelja jesu:

- planirani pokazatelji za razdoblje koje se analizira
- kretanje veličine određenog pokazatelja tijekom vremena u istom poduzeću
- veličina tog pokazatelja u sličnom poduzeću koje pripada istoj grupaciji
- prosječna vrijednost određenog pokazatelja ostalih poduzeća koja pripadaju istoj grupaciji

Kod provođenja financijskih analiza mogu se koristiti brojni alati, a njihov izbor determiniran je analitičkim ciljevima, naravi samih analiza, rasponu promatranja, mogućnošću pribavljanja podataka, specifičnim tržišnim uvjetima promatranih poduzeća, a u određenim slučajevima o djelatnosti kojom se poduzeće bavi (Šarlija et al, 2020; 2019; Ramić et al, 2021). Jednako tako, posebne i izvanredne okolnosti poput pandemija, recesija, ratova, ekonomskih kriza, iznenadnog porasta ili pada zaposlenosti te promjena u institucionalnoj razvijenosti zemlje značajno mogu utjecati na dobivene rezultate analize pokazatelja pa je nužan oprez prilikom njihovog tumačenja (Škare i Buterin V., 2015; Buterin V. 2020; 2015).

3. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA KRAŠ D.D. ZA RAZDOBLJE OD 2013. GODINE DO 2015. GODINE

Kraš svoju povijest započinje u Zagrebu, na temeljima tvornice za proizvodnju čokolada Union osnovane 1911. godine. Kraš je danas suvremeno organizirana kompanija koja se uspješno prilagođava izazovima tržišta. Matična proizvodnja smještena je u Zagrebu i objedinjava proizvodnju sve tri grupe konditorskih proizvoda: kakao proizvoda, keksa i vafla i bombonskih proizvoda. Osim tvornica u Zagrebu, Kraš je vlasnik još dviju tvornica za proizvodnju keksa i vafla. Karolina d.o.o., Osijek, nalazi se u Hrvatskoj, dok je Mira a.d., Prijedor tvornica u Bosni i Hercegovini. Njihovim povezivanjem ostvaren je strateški cilj značajnog porasta udjela keksa i vafla na tržištu regije, te su stvorene pretpostavke za snažniji plasman ovog asortimana na sva izvozna tržišta.

Cjelokupna proizvodnja organizirana je sukladno svjetskim konditorskim standardima, pri čemu se primjenjuju najstroži zahtjevi za postizanje visoke kvalitete. Preko polovine ukupne proizvodnje Kraša plasira se na domaća tržišta, dok se ostatak uspješno izvozi. Od svojih početaka do danas Kraš razvija tradiciju proizvodnje temeljenu na vrhunskoj kvaliteti proizvoda i bogatstvu asortimana. Zahvaljujući suvremenim tehnološkim mogućnostima, u kombinaciji sa znanjem i dugogodišnjim iskustvom stručnjaka, Kraš je svoj položaj izgradio na proizvodnji visokokvalitetnih slastica i njegovanju originalnih brendova. Kraševi brendovi ne drže samo vodeću poziciju u svojim proizvodnim kategorijama, već se nalaze i među najjačim markama u kategoriji robe široke potrošnje.

Prema izvještaju uprave Kraš d.d. za 2015. godinu vidljivo je da su prihodi veći za 0,6 %, dok su ukupni rashodi veći za 0,9%. Na povećane rashode najveći utjecaj imao je rast nabavnih cijena osnovnih sirovina, posebno: kakaovca i prerađevina od kakaovca, te izuzetno visokog rasta cijene koštunjicavog voća - lješnjaka i badema. Kraš d.d. 2015. godine nakon pokrića ukupnih rashoda poslovanja je ostvarila dobit prije oporezivanja u iznosu od 15,9 milijuna kuna, dok neto dobit iznosi 11,8 milijuna kuna.

U 2015. godini nastavljene su aktivnosti na jačanju tržišnog pozicioniranja brandova. Uz povećane marketinške aktivnosti i ulaganja u tržište realizirano je povećanje obujma prodaje kako na domaćem tako i na izvoznim tržištima. Udio izvoza u ukupnoj prodaji povećan je na 47%, pri čemu je ostvaren izravan izvoz u 37 zemalja svijeta.

Sukladno planovima i strategiji daljnjeg razvoja tijekom 2015. godine realizirani su značajni investicijski projekti modernizacije proizvodnih pogona kako na lokaciji u Zagrebu tako i u članicama KRAŠ GRUPE: Karolini iz Osijeka i Miri iz Prijedora (Kraš, 2023).

U nastavku prikazati će se analiza bilanca i račun dobiti i gubitka za 2013., 2014. i 2015. godinu te provesti analiza poslovanja Kraš d.d. pomoću financijskih pokazatelja, horizontalne i vertikalne analize.

Za procjenu boniteta poduzeća KRAŠ d.d. u ovom radu su korišteni sljedeći pokazatelji:

- Pokazatelji likvidnosti i financijske stabilnosti
- Pokazatelji zaduženosti
- Pokazatelji aktivnosti
- Pokazatelji ekonomičnosti
- Pokazatelji rentabilnosti

Ako su ovi pokazatelji zadovoljavajući, tada se za poduzeće može reći da ima dobar bonitet i obrnuto.

3.1 FINANCIJSKI POKAZATELJI

POKAZATELJI LIKVIDNOSTI I FINANCIJSKE STABILNOSTI

Koeficijent tekuće likvidnosti temeljni je pokazatelj likvidnosti. Treba biti minimalno 2, odnosno poduzeće mora imati minimalno dvostruko više kratkotrajne imovine nego što ima kratkoročnih obveza. S time poduzeće može održavati tekuću likvidnost odnosno pravovremeno podmirivati dospjele obveze, ako je koeficijent manji, to znači da poduzeće nije likvidno i može doći u blokadu. Poželjno je da je ovaj koeficijent 2.

Tablica 1 Koeficijent tekuće likvidnosti Kraš d.o.o.

KRAŠ D.O.O. 2013. - 2015.			
TEKUĆA LIKVIDNOST			
GODINA:	2013.	2014.	2015.
KRATKOTRAJNA IMOVINA	424.841.487	469.980.085	522.992.167
KRATKOROČNE OBVEZE	355.610.781	352.456.231	395.679.101
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,19	1,33	1,32

Izvor: Izrada autorice

Za tekuću likvidnost nužno je da koeficijent bude barem veći od 1, a poželjno je da bude jednak ili veći od 2. Iz dobivenih rezultata može se zaključiti da je poduzeće Kraš d.d. svih promatranih godina likvidno, odnosno iznad 1, ali ipak ta vrijednost pokazuje da se poduzeće može dovesti u situaciju nepravovremenog plaćanja dospelih obveza.

Koeficijent trenutne likvidnosti predstavlja sposobnost poduzeća da trenutačno podmiri sve svoje kratkoročne obveze. Poželjna vrijednost ovog koeficijenta je 1.

Tablica 2 Koeficijent trenutne likvidnosti Kraš d.o.o.

KRAŠ D.O.O. 2013. - 2015.			
TREKUTNA LIKVIDNOST			
GODINA:	2013	2014	2015
NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	28.886.532	44.716.588	36.672.968
KRAKOROČNE OBVEZE	355.610.781	352.456.231	395.679.101
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,08	0,13	0,09

Izvor: Izrada autorice

Koeficijent trenutne likvidnosti je u svim godinama ispod 1, što znači da poduzeće u svim godinama nije bilo u mogućnosti podmiriti sve svoje kratkoročne obveze, ali to se odnosi na promatrani dan, a ne na cijelu godinu. Koeficijent trenutne likvidnosti može često dovesti i u zabludu, jer pokazuje trenutnu likvidnost, odnosno likvidnost na dan sastavljanja bilance. Koeficijent ima više smisla ako se promatra za više uzastopnih razdoblja.

Koeficijent ubrzane likvidnosti pokazuje može li društvo podmiriti svoje kratkoročne obveze iz gotovine kojom raspolaže ili brzo unovčivih izvora. Iz tekuće imovine isključene su zalihe kao najnelikvidniji dio obrtnih sredstava. Navedeni pokazatelj bi trebao biti jedan i veći. (Mijoč et al, 2010)

Tablica 3 Koeficijent ubrzane likvidnosti Kraš d.o.o.

KRAŠ D.O.O. 2013. - 2015.			
UBRZANA LIKVIDNOST			
GODINA:	2013	2014	2015
KRATKOTRAJNA IMOVINA - ZALIHE	348.486.960	375.739.685	373.479.028
KRATKOROČNE OBVEZE	241.527.654	246.257.168	185.545.236
Koeficijent ubrzane likvidnosti	1,44	1,53	2,01

Izvor: Izrada autorice

Koeficijent ubrzane likvidnosti je u svim godinama iznad 1, što znači da je poduzeće u svim godinama u mogućnosti da podmiri sve svoje kratkoročne obveze iz gotovine ili brzo unovčivih izvora. Koeficijent ubrzane likvidnosti govori nam s koliko kuna kratkoročne financijske imovine poduzeće raspolaže na jednu kunu kratkoročnih obveza. U ovom slučaju kratkotrajna imovina umanjena za zalihe prelazi kratkotrajne obveze i poduzeće je sposobno da u kratkom roku osigura dovoljnu količinu novca bez prodaje zaliha za podmirenje obveza. U promatranim godinama vezano za ubranu likvidnost Kraš d.d. je najbolje poslovaio 2015. godine.

Koeficijent financijske stabilnosti - idealna vrijednost ovog pokazatelja je manja od 1, jer se tada povećava likvidnost a i financijska stabilnost društva.

Tablica 4 Koeficijent financijske stabilnosti Kraš d.o.o.

KRAŠ D.O.O. 2013. - 2015.			
FINANCIJSKA STABILNOST			
GODINA:	2013	2014	2015
DUGOTRAJNA IMOVINA	606.888.241	649.685.245	660.101.454
KAPITAL+DUGOROČNE OBVEZE	672.104.979	794.561.523	792.636.886
Koeficijent financijske stabilnosti	0,90	0,82	0,83

Izvor: Izrada autorice

Koeficijent financijske stabilnosti je u svim godinama manji od 1, financijska stabilnost je zadovoljavajuća. Što je vrijednost ovog pokazatelja manja, to je likvidnost i financijska stabilnost veća. Koeficijent financijske stabilnosti pokazuje koliko se dugoročnih izvora financiranja koristi za financiranje dugoročne imovine. Koeficijent financijske stabilnosti je u svim promatranim godinama manji od 1, što znači da poduzeće manji dio glavnice koristi za financiranje dugotrajne imovine i dugoročnih izvora, a veći dio na financiranje kratkoročne imovine. U svim promatranim godinama poduzeće je stabilno.

POKAZATELJI ZADUŽENOSTI

Pokazatelji zaduženosti iskazuju u kojoj se mjeri poduzeće financira iz tuđih izvora. **Koeficijent zaduženosti** pokazuje koliko tuđih sredstava poduzetnik koristi u poslovanju u odnosu na ukupno korištene izvore, u pravilu bi vrijednost trebala biti 0,5 ili manja.

Tablica 5 Koeficijent zaduženosti Kraš d.o.o.

KRAŠ D.O.O. 2013. - 2015.			
ZADUŽENOST			
GODINA:	2013	2014	2015
UKUPNE OBVEZE	454.964.911	531.407.153	562.029.101
UKUPNA IMOVINA	1.031.729.728	1.157.694.270	1.183.093.621
Koeficijent zaduženosti	0,44	0,46	0,48

Izvor: Izrada autorice

Koeficijent zaduženost je u svim godinama manji od 0,5, a najmanji u 2013. godini, što upućuje na smanjenje zaduženosti i na povećanje udjela vlastitog financiranja.

Koeficijent vlastitog financiranja govori koliko je imovine tvrtke financirano iz vlastitih izvora, a njegova vrijednost bi trebala biti veća od 0,5.

Tablica 6 Koeficijent vlastitog financiranja Kraš d.o.o.

KRAŠ D.O.O. 2013. - 2015.			
VLASTITO FINANCIRANJE			
GODINA:	2013	2014	2015
KAPITAL I REZERVE	572.650.800	568.904.200	562.029.200
UKUPNA IMOVINA	1.031.729.728	1.157.694.270	1.183.093.621
Koeficijent vlastitog financiranja	0,56	0,49	0,48

Izvor: Izrada autorice

Koeficijent vlastitog financiranja u 2013. godini veći od 0,5 dok je u 2014. i 2015. godini ispod 0,5. Pokazuje nam koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala. Smanjenje koeficijenta ukazuje na slabljenje financijske stabilnosti poduzeća.

Koeficijent financiranja pokazuje koliko jedinica tuđeg kapitala po jedinici vlastitog kapitala društvo koristi za financiranje poslovanja. Treba biti manji od 1.

Tablica 7 Koeficijent financiranja Kraš d.o.o.

KRAŠ D.O.O. 2013. - 2015.			
KOEFICIJENT FINANCIRANJA			
GODINA:	2013	2014	2015
UKUPNE OBVEZE	454.964.911	531.407.153	562.029.101
KAPITAL I REZERVE	572.650.800	568.904.200	562.029.200
Koeficijent financiranja	0,79	0,93	1,00

Izvor: Izrada autorice

Promatrani koeficijent je u svim godinama manji od 1, što znači da se iz djela dugoročnih izvora financira kratkotrajna imovina. Koeficijent financiranja nam pokazuje da na 1,00 kn kapitala u 2013. Godini 0,79 kn obveza, u 2014. Godini 0,93 kn obveza, a u 2015. godini 1.00 kn obveza, što pokazuje da u razdoblju od 2013. Do 2015. godine nije bilo potrebe za posuđivanjem novca.

POKAZATELJI AKTIVNOSTI

Pokazatelji aktivnosti pokazuju koliko efikasno poduzeće upotrebljava vlastite resurse.

Koeficijent obrtaja ukupne imovine govori koliko puta se ukupna imovina tvrtke obrne u tijeku jedne godine. Ovaj koeficijent treba promatrati relativno, to jest u odnosu na djelatnost koju subjekt obavlja.

Koeficijent obrtaja ukupne imovine = ukupni prihodi / ukupna imovina

Tablica 8 Koeficijent obrtaja ukupna imovine Kraš d.o.o.

KRAŠ D.O.O. 2013. - 2015.			
KOEFICIJENT OBRTAJA UKUPNE IMOVINE			
GODINA:	2013	2014	2015
UKUPNI PRIHODI	857.894.200	891.072.500	892.831.900
UKUPNA IMOVINA	1.031.729.728	1.157.694.270	1.183.093.621
Koeficijent obrtaja	0,83	0,77	0,75

Izvor: Izrada autorice

Koeficijent obrtaja ukupne imovine pokazuje koliko se na novčanu jedinicu uložene imovine ostvaruje prihoda. U 2013. godini je to 0,83, a u 2014. godini 0,77 dok je u 2015. godini 0,75. Koeficijent obrtaja bilježi blagi pad, što govori da se prosječno trajanje obrtaja sredstava u poslovnom procesu povećalo.

POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI

Pokazatelji ekonomičnosti izračunavaju se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka. Predstavljaju odnos prihoda i rashoda te pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda.

Ekonomičnost ukupnog poslovanja osnovni je pokazatelj ekonomičnosti, ovaj odnos pokazuje ostvaruje li društvo više prihoda nego što je utrošeno za njihovo postizanje. Ukupni prihodi društva trebaju biti veći od rashoda u promatranom vremenskom razdoblju. Što je vrijednost ovog koeficijenta veća, to je ekonomičnost ukupnog poslovanja bolja.

Ekonomičnost ukupnog poslovanja = ukupni prihodi / ukupni rashodi

Tablica 9 Koeficijent ekonomičnosti ukupnog poslovanja Kraš d.o.o.

KRAŠ D.O.O. 2013. - 2015.			
EKONOMIČNOST UKUPNOG POSLOVANJA			
GODINA:	2013	2014	2015
UKUPNI PRIHODI	857.894.200	891.072.500	892.831.900
UKUPNI RASHODI	848.416.200	870.072.500	876.936.400
EKONOMIČNOST UKUPNOG POSLOVANJA	1,01	1,02	1,02

Izvor: Izrada autorice

Ukupni prihodi tvrtke bili su veći od ukupnih rashoda u svim godinama. Ekonomičnost ukupnog poslovanja u svim godinama je veća od 1, što znači da 1,00 kn ukupnih rashoda uzrokuje 1,01 kn (2013.), 1,02 kn (2014.), 1,02 kn (2015.) ukupnih prihoda.

POKAZATELJI PROFITABILNOSTI

Efikasnost korištenja resursa društva i povrat uloženog kapitala utvrđuje se na temelju pokazatelja profitabilnosti. (Mijoč et al, 2010.)

Neto profitna marža pokazuje koliki postotak dobiti od prihoda prije plaćanja kamata ostaje poduzeću, s kojim poduzeće može raspolagati po slobodnoj volji.

$$\text{Neto marža profita} = \text{neto dobit} + \text{kamate} / \text{ukupni prihod}$$

Tablica 10 Neto marža profita Kraš d.o.o.

KRAŠ D.O.O. 2013. - 2015.			
NETO MARŽA PROFITA			
GODINA:	2013	2014	2015
NETO DOBIT + KAMATE	8.344.100	16.773.700	13.318.700
UKUPNI PRIHODI	857.894.200	891.072.500	892.831.900
NETO MARŽA PROFITA	0,01	0,02	0,01

Izvor: Izrada autorice

Neto marža profita ukazuje koliko je poduzeće uspješno u zadržavanju ostvarenih ukupnih prihoda u obliku dobiti uvećane za rashode od kamata, tj. prikazuje koliko posto ostvarenih prihoda poduzeća zadržava u obliku zarada uvećanih za rashode od kamata. Vrijednost kamata ćemo dobiti ako od financijskih prihoda oduzmemo financijske rashode. U promatranom razdoblju od 2013. do 2015. godine, poduzeće Kraš d.d. je u prosjeku ostvarilo 1,33 % neto marže profita, odnosno zarade.

Neto rentabilnost imovine je pokazatelj kojim se mjeri rentabilnost zbrajanjem neto dobiti i kamata u odnosu sa ukupnom imovinom. Veći pokazatelj potvrđuje i veću rentabilnost.

Tablica 11 Neto rentabilnost imovine Kraš d.o.o.

KRAŠ D.O.O. 2013. - 2015.			
NETO RENTABILNOST IMOVINE			
GODINA:	2013	2014	2015
NETO DOBIT + KAMATE	8.344.100	16.773.700	13.318.700
UKUPNA IMOVINA	1.031.729.728	1.157.694.270	1.183.093.621
NETO RENTABILNOST IMOVINE	0,01	0,01	0,01

Izvor: Izrada autorice

Rentabilnost imovine pokazatelj je koji se uobičajeno koristi pri određivanju poželjne ocjene ostvarene ukupne profitabilnosti poslovanja poduzeća. Na temelju izračunatih pokazatelja vidljivo je kako je na svaku kunu imovine ostvaruje dobit prije poreza u iznosu od 1% 2013 godine i da dobit blago raste u 2014. godini iznosi 1,45%, a u 2015. godini opet blago pada na 1,13%.

3.2 HORIZONTALNA I VERTIKALNA ANALIZA

HORIZONTALNA ANALIZA – BILANCA

Horizontalna analiza može koristiti apsolutne ili postotne usporedbe, pri čemu su brojevi u svakom sljedećem razdoblju izraženi kao postotak iznosa u osnovnoj godini, pri čemu je osnovni iznos naveden kao 100%. Ovo je također poznato kao analiza bazne godine.

Na temelju horizontalne analize prosuđuje se uspješnost i sigurnost poslovanja, a iskazuju se apsolutni i relativni podaci o povećanju/smanjenju pozicija u odnosu na prethodnu odnosno baznu godinu.

Tablica 12 Horizontalna analiza - Bilanca Kraš d.d. 2014.-2015.

Oznake	POZICIJA	2013	2014	2015	% povećanja / smanjenja	% povećanja / smanjenja
		BAZNA GODINA	Iznos	Iznos		
AKTIVA		kn	kn	kn	2014:2013	2015:2013
A	Potraživanja za upisani a neplaćeni kapital					
B	Dugotrajna imovina	606.888.241	569.471.744	564.012.000	-6,17	-7,06
C	Kratkotrajna imovina	424.841.487	469.980.025	481.641.900	10,62	13,37
D	Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	1.113.971	14.418.471	9.840.900	1.194,33	783,41
UKUPNO AKTIVA		1.032.843.699	1.053.870.240	1.055.494.800	2,04	2,19
PASIVA						
A	Kapital i rezerve	572.650.849	568.904.178	562.755.200	-0,65	-1,73
B	Dugoročna rezerviranja	99.454.130	128.802.855	132.220.700	29,51	32,95
C	Kratkoročne obveze	355.610.781	352.456.231	357.735.100	-0,89	0,60
D	Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja	5.127.939	3.706.976	2.783.800	-27,71	-45,71
UKUPNO PASIVA		1.032.843.699	1.053.870.240	1.055.494.800	2,04	2,19

Izvor: Izrada autorice

Na temelju horizontalne analize u kojoj smo kao baznu godinu uzeli 2013.godinu, vidljive su sljedeće promjene. U 2014. godini kratkotrajna imovina povećava se za 10,62%, a u 2015.godini čak 13,37% u odnosu na baznu 2013.godinu dok se ukupne kratkoročne obveze smanjuju u 2014.

godini 0,89% , odnosno povećavaju za 0,60% u 2015.godini, što ukazuje na smanjenje aktivnosti odnosno likvidnosti poduzeća.

Dugotrajna imovina se smanjila u 2014. za 6,17% u odnosu na 2013.godinu, a 2015. godine za 7,06% u odnosu na baznu 2013. godinu.

Ukupna aktiva/pasiva poduzeća povećana je za 2,04% u 2014. godini, a u 2015. godini za 2,19%, dok se vlasnička glavnica smanjila za 0,65% u 2014. godini, odnosno 1,73% u 2015. godini, što ukazuje na povećanje zaduženosti odnosno smanjenje udjela vlastitog financiranja

HORIZONTALNA ANALIZA - RAČUN DOBITI I GUBITKA

Tablica 13 Horizontalna analiza Račun dobiti i gubitka Kraš d.d. 2014.-2015.

Oznake	POZICIJA	2014	2015	iznos povećanja / smanjenja	% povećanja / smanjenja
		Iznos	Iznos		
A	Poslovni prihodi	884.831.000	887.361.000	2.530.000	0,29
B	Poslovni rashodi	858.468.000	864.990.100	6.522.100	0,76
C	Financijski prihodi	6.241.500	5.470.900	-770.600	-12,35
D	Financijski rashodi	11.947.200	11.946.300	-900	-0,01
	<i>Ukupni prihodi iz redovitog poslovanja</i>	<i>891.072.500</i>	<i>892.831.900</i>	<i>1.759.400</i>	<i>0,20</i>
	<i>Ukupni rashodi iz redovitog poslovanja</i>	<i>870.415.200</i>	<i>876.936.400</i>	<i>6.521.200</i>	<i>0,75</i>
E	Izvanredni prihodi				
F	Izvanredni rashodi				
	Ukupni prihodi	891.072.500	892.831.900	1.759.400	0,20
	Ukupni rashodi	870.415.200	876.936.400	6.521.200	0,75
	Dobit prije oporezivanja	20.657.300	15.895.500	-4.761.800	-23,05
	Porez na dobit	6.578.800	4.158.900	-2.419.900	-36,78
G	Dobit nakon oporezivanja	14.078.500	11.736.600	-2.341.900	-16,63

Izvor: Izrada autorice

Poslovni prihodi su se povećali 0,29 % te je došlo do povećanja poslovnih rashoda 0,76%, došlo je do smanjenja financijskih prihoda (12,35%) i financijskih rashoda (0,01%), a u konačnici do povećanja ukupnih prihoda 0,20% i povećanja ukupnih rashoda 0,75%.

Promjene su rezultirale smanjenjem dobiti prije oporezivanja (23,05%) te poreza na dobit (36,78%) odnosno neto dobiti (16,63%). Iako je došlo do smanjenja dobiti u odnosu na prethodnu godinu, društvo Kraš d.d. u konačnici pozitivno posluje.

VERTIKALNA ANALIZA

Kod izvještaja o dobiti neto prodaja se izjednačava sa 100, što znači da se pojedine pozicije izražavaju kao postotak od neto prodaje.

Tablica 14 Vertikalna analiza Bilanca Kraš d.d. 2013.-2015.

Oznake	POZICIJA	2013	%	2014	%	2015	%
		Iznos		Iznos		Iznos	
	AKTIVA						
A	Potraživanja za upisani a neplaćeni kapital	-		-		-	
B	Dugotrajna imovina	606.888.241	58,76	569.471.744	54,04	564.012.000	53,44
C	Kratkotrajna imovina	424.841.487	41,13	469.980.025	44,60	481.641.900	45,63
D	Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	1.113.971	0,11	14.418.471	1,37	9.840.900	0,93
	UKUPNO AKTIVA	1.032.843.699	100,00	1.053.870.240	100,00	1.055.494.800	100,00
	PASIVA						
A	Kapital i rezerve	572.650.849	55,44	568.904.178	53,98	562.755.200	53,32
B	Dugoročna rezerviranja		0,00		0,00		0,00
C	Dugoročne obveze	99.454.130	9,63	128.802.855	12,22	132.220.700	12,53
D	Kratkoročne obveze	355.610.781	34,43	352.456.231	33,44	357.735.100	33,89
E	Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja	5.127.939	0,50	3.706.976	0,35	2.783.800	0,26
	UKUPNO PASIVA	1.032.843.699	100,00	1.053.870.240	100,00	1.055.494.800	100,00

Izvor: Izrada autorice

Udio dugotrajne imovine u ukupnoj imovini 2013. godine iznosi 58,76%, 2014. godine iznosi 54,04%, a 2015. godine iznosi 53,44% što znači da je došlo do smanjenja dugotrajne imovine. Udio kratkotrajne imovine u ukupnoj imovini 2013. godine iznosi 41,13%, 2014. godine iznosi 44,60%, a 2015. godine iznosi 45,63%. Ukupni kapital 2014. godine zauzima u pasivi najveći udjel i to 2013.godine 55,44%, 2014. godine 53,98%, a 2015. godine on iznosi 53,32%. Kratkoročne obveze iznose u 2013. godini 34,43%, smanjuju se na 33,44% u 2014. godini, a 33,89% u 2015. godini što nam ukazuje na blago povišenje kratkoročnih obveza.

VERTIKALNA ANALIZA RDG - Vertikalna analiza – račun dobiti i gubitka

Tablica 15 Vertikalna analiza Račun dobiti i gubitka Kraš d.d. 2013.-2015.

Oznake	POZICIJA	2013	%	2014	%	2015	%
		Iznos		Iznos		Iznos	
A	Poslovni prihodi	852.443.400,00	99,36	884.831.000	99,30	887.361.000	99,39
B	Poslovni rashodi	832.089.600,00	98,08	858.468.000	98,63	864.990.100	98,64
C	Financijski prihodi	5.450.800,00	0,64	6.241.500	0,70	5.470.900	0,61
D	Financijski rashodi	16.326.600,00	1,92	11.947.200	1,37	11.946.300	1,36
	<i>Ukupni prihodi iz redovitog poslovanja</i>	<i>857.894.200,00</i>	<i>100,00</i>	<i>891.072.500</i>	<i>100,00</i>	<i>892.831.900</i>	<i>100,00</i>
	<i>Ukupni rashodi iz redovitog poslovanja</i>	<i>848.416.200,00</i>	<i>100,00</i>	<i>870.415.200</i>	<i>100,00</i>	<i>876.936.400</i>	<i>100,00</i>
E	Izvanredni prihodi						
F	Izvanredni rashodi						
	Ukupni prihodi	857.894.200,00	100,00	891.072.500	100,00	892.831.900	100,00
	Ukupni rashodi	848.416.200,00	100,00	870.415.200	100,00	876.936.400	100,00
	Dobit prije oporezivanja	9.478.000,00	1,10	20.657.300	2,32	15.895.500	1,78
	Porez na dobit	3.347.100,00	0,39	6.578.800	0,76	4.158.900	0,47
G	Dobit nakon oporezivanja	613.100,00	0,07	14.078.500	1,58	11.736.600	1,31

Izvor: Izrada autorice

Poslovni rashodi u strukturi prihoda povećali su se sa 98,08% u 2013. godini, na 98,63% u 2014. godini, te su rasli i 2015. godine na 98,64%, uz neznatno smanjenje udjela poslovnih prihoda sa 99,36% u 2013. godini na 99,30% u 2014. godini te 99,39 u 2015. godini, što je utjecalo na povećanje neto dobiti u strukturi prihoda sa 0,07% u 2013. godini na 1,58% u 2014. godini te smanjenja na 1,31% u 2015. godini.

3.3 ZAKLJUČAK USPJEŠNOSTI POSLOVANJA NA TEMELJU DOBIVENIH REZULTATA ZA 2013. – 2015. GODINU

Za prvo promatrano razdoblje poslovanja od 2013. godine do 2015. godine napravljena je horizontalna i vertikalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka te su izračunati osnovni financijski pokazatelji. Iz svega navedenoga proizlazi da je društvo u prvom promatranom razdoblju u stabilnoj financijskoj situaciji, koristi vlastite izvore financiranja nije prezaduženo i u konačnici posluje s pozitivnim financijskim rezultatom. Financijska stabilnost poduzeća je zadovoljavajuća, ekonomičnost ukupnog poslovanja u svim godinama je veća od 1 što pokazuje da društvo u svim godinama ostvaruje više prihoda no što je utrošeno za njihovo postizanje. Kraš d.d. u sve tri godine ostvaruje bruto dobit, odnosno ostvaruje više prihoda od rashoda, što je iznimno dobar pokazatelj. Faktor zaduženosti je nizak u odnosu na vlastitu glavnica.

Po dobivenim rezultatima analize za 2013., 2014. i 2015. godinu predviđa se da će poslovanje u narednim godinama biti uspješno.

4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA KRAŠ D.D. ZA RAZDOBLJE OD 2019. GODINE DO 2021. GODINE

U nastavku ovog završnog rada napravljena je analiza s najnovijim podacima iz financijskih izvještaja za 2019., 2020., i 2021. godinu. Svrha usporedbe je utvrditi pouzdanost izračuna za 2013., 2014. i 2015. godinu te dobiti potvrdu naših predviđanja vezanih za poslovanje poduzeća Kraš d.d.

4.1 FINANCIJSKI POKAZATELJI

Pokazatelji likvidnosti i financijske stabilnosti

Tablica 16 Koeficijent tekuće likvidnosti Kraš d.o.o.

KRAŠ D.O.O. 2019. - 2021.			
TEKUĆA LIKVIDNOST			
GODINA:	2019	2020	2021
KRATKOTRAJNA IMOVINA	562.840.630	438.314.663	406.397.440
KRATKOROČNE OBVEZE	241.527.654	246.257.168	185.545.236
Koeficijent tekuće likvidnosti	2,33	1,78	2,19

Izvor: Izrada autorice

Koeficijent tekuće likvidnosti je u 2019. godini bio iznad 2, dok je u 2020. palo ispod koeficijenta 2, ali već u sljedećoj 2021. godini raste iznad 2, što znači da je u sve tri promatrane godine Kraš d.d. likvidan.

Tablica 17 Koeficijent trenutne likvidnosti Kraš d.d.

KRAŠ D.O.O. 2019. - 2021.			
TRENTNA LIKVIDNOST			
GODINA:	2019	2020	2021
NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	83.109.466	41.322.215	41.767.781
KRATKOROČNE OBVEZE	241.527.654	246.257.168	185.545.236
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,34	0,17	0,23

Izvor: Izrada autorice

Koeficijent trenutne likvidnosti je u svim promatranim godinama ispod 1, što nam govori da poduzeće nije u mogućnosti podmiriti kratkoročne obveze raspoloživim novcem na dan izračuna pokazatelja. Trenutnu likvidnost treba promatrati s rezervom, jer se gleda dan izračuna, a već sljedeći dan poduzeće može biti likvidno.

Tablica 18 Koeficijent ubrzane likvidnosti Kraš d.d.

KRAŠ D.O.O. 2019. - 2021.			
UBRZANA LIKVIDNOST			
GODINA:	2019	2020	2021
KRATKOTRAJNA IMOVINA - ZALIHE	380.578.998	284.621.810	270.467.584
KRATKOROČNE OBVEZE	241.527.654	246.257.168	185.545.236
Koeficijent ubrzane likvidnosti	1,58	1,16	1,46

Izvor: Izrada autorice

Koeficijent ubrzane likvidnosti je u svim promatranim godinama iznad 1, što znači da je poduzeće u svim godinama u mogućnosti da podmiri sve svoje kratkoročne obveze iz gotovine ili brzo unovčivih izvora. Na jednu kunu kratkoročnih obveza poduzeće Kraš d.d. ima najbolji rezultat 2019. godine, odnosno u toj godini raspolaže sa 1,58 kuna kratkoročne financijske imovine. 2020. godine koeficijent je 1,16 kuna dok 2021. godine raste na 1,46 kuna.

Tablica 19 Koeficijent financijske stabilnosti Kraš d.d.

KRAŠ D.O.O. 2019. - 2021.			
FINANCIJSKA STABILNOST			
GODINA:	2019	2020	2021
DUGOTRAJNA IMOVINA	575.663.191	542.484.735	558.372.798
KAPITAL+DUGOROČNE OBVEZE	881.253.030	707.083.143	762.399.541
Koeficijent financijske stabilnosti	0,65	0,77	0,73

Izvor: Izrada autorice

Koeficijent financijske stabilnosti je u svim promatranim godinama manji od 1, što znači da poduzeće manji dio glavnice koristi za financiranje dugotrajne imovine i dugoročnih izvora, a veći dio na financiranje kratkoročne imovine. U svim promatranim godinama poduzeće je likvidno.

Pokazatelji zaduženosti

Tablica 20 Koeficijent zaduženosti Kraš d.d.

KRAŠ D.O.O. 2019. - 2021.			
ZADUŽENOST			
GODINA:	2019	2020	2021
UKUPNE OBVEZE	405.426.079	314.443.687	262.762.140
UKUPNA IMOVINA	1.138.503.821	1.055.094.066	964.770.238
Koeficijent zaduženosti	0,36	0,30	0,27

U razdoblju od 2019. godine do 2021. godine koeficijent se iz godine u godinu smanjuje i najmanji je u 2021. godini. Promatrajući oba razdoblja, da se zaključiti da Kraš. d.d. posluje uspješnije iz godine u godinu.

Tablica 21 Koeficijent vlastitog financiranja Kraš d.d.

KRAŠ D.O.O. 2019. - 2021.			
VLASTITO FINANCIRANJE			
GODINA:	2019.	2020.	2021.
KAPITAL I REZERVE	717.354.605	724.239.002	751.458.538
UKUPNA IMOVINA	1.138.503.821	1.055.094.066	964.770.238
Koeficijent vlastitog financiranja	0,63	0,69	0,78

U razdoblju od 2019. godine do 2021. godine vidljiv je porast koeficijenta iz godine u godinu što ukazuje na jačanje stabilnosti poduzeća. Kraš d.d. u većoj mjeri koristi vlastite izvore u financiranju svojih potreba.

Tablica 22 Koeficijent financiranja Kraš d.d.

KRAŠ D.O.O. 2019. - 2021.			
KOEFICIJENT FINANCIRANJA			
GODINA:	2019.	2020.	2021.
UKUPNE OBVEZE	405.426.079	314.443.687	262.762.140
KAPITAL I REZERVE	717.354.605	724.239.002	751.458.538
Koeficijent financiranja	0,57	0,43	0,35

Izvor: Izrada autorice

Koeficijent financiranja nam pokazuje da na 1,00 kn kapitala u 2019. Godini 0,57 kn obveza, u 2020. Godini 0,43 kn obveza, a u 2021. godini 0,35 kn obveza, što pokazuje da u razdoblju od 2019. Do 2021. godine nije bilo potrebe za posuđivanjem novca. Promatrani koeficijent je u svim godinama manji od 1, što znači da se iz djela dugoročnih izvora financira kratkotrajna imovina.

Pokazatelji aktivnosti

Tablica 23 Koeficijent obrtaja ukupne imovine Kraš d.d.

KRAŠ D.O.O. 2019. - 2021.			
KOEFICIJENT OBRTAJA UKUPNE IMOVINE			
GODINA:	2019.	2020.	2021.
UKUPNI PRIHODI	1.027.367.563	1.030.882.141	1.076.328.218
UKUPNA IMOVINA	1.138.503.821	1.055.094.066	964.770.238
Koeficijent obrtaja	0,90	0,98	1,12

Izvor: Izrada autorice

Koeficijent obrtaja ukupne imovine pokazuje koliko se na novčanu jedinicu uložene imovine ostvaruje prihoda. U 2019. godini na novčanu jedinicu uložene imovine ostvaruje prihoda 0,90, u 2020. godini 0,98, a u 2021. godini čak 1,12. Zaključak je da se u promatranom razdoblju na novčanu jedinicu uložene povećava prihod iz godine u godinu

Pokazatelji ekonomičnosti

Tablica 24 Koeficijent ekonomičnosti ukupnog poslovanja Kraš d.d.

KRAŠ D.O.O. 2019. - 2021.			
EKONOMIČNOST UKUPNOG POSLOVANJA			
GODINA:	2019.	2020.	2021.
UKUPNI PRIHODI	1.027.367.563	1.030.882.141	1.076.328.218
UKUPNI RASHODI	1.002.942.692	1.000.547.699	1.037.909.318
EKONOMIČNOST UKUPNOG POSLOVANJA	1,02	1,03	1,04

Izvor: Izrada autorice

U promatranim godinama ukupni prihodi tvrtke bili su veći od ukupnih rashoda. Ekonomičnost ukupnog poslovanja u svim godinama je veća od 1, i iznosi 1,02 (2019.), 1,03 (2020.) 1,04 (2021.) ukupnih prihoda. Može se zaključiti pošto koeficijent iz godine u godinu raste da je ekonomičnost ukupnog poslovanja promatranog poduzeća sve bolja i bolja.

Pokazatelji profitabilnosti

Tablica 25 Neto marža profita Kraš d.d.

KRAŠ D.O.O. 2019. - 2021.			
NETO MARŽA PROFITA			
GODINA:	2019.	2020.	2021.
NETO DOBIT + KAMATE	20.506.605	254.104.012	30.147.042
UKUPNO PRIHOD	1.027.367.563	1.030.882.141	1.076.328.218
NETO MARŽA PROFITA	0,02	0,25	0,03

Izvor: Izrada autorice

U promatranom razdoblju od 2019. do 2021. godine Kraš d.d. je ostvario u prosjeku 10% neto marže profita, odnosno zarade. Najviše neto dobiti uvećane za rashode od kamata u odnosu na ukupan prihod je društvu ostalo u 2020. godini dok je najmanje ostalo u 2019. godini.

Tablica 26 Neto rentabilnost imovine Kraš d.d.

KRAŠ D.O.O. 2019. - 2021.			
NETO RENTABILNOST IMOVINE			
GODINA:	2019.	2020.	2021.
NETO DOBIT + KAMATE	20.506.605	254.104.012	30.147.042
UKUPNA IMOVINA	1.138.503.821	1.055.094.066	964.770.238
NETO RENTABILNOST IMOVINE	0,02	0,24	0,03

Izvor: Izrada autorice

U promatranim godinama poslovanja Kraš. d.d. na temelju izračunatih pokazatelja vidljivo je kako je na svaku kunu imovine društvo ostvaruje dobit prije poreza u iznosu od 20% 2019. godine, 24% 2020. godine i 30% 2021. godine. Postotak rentabilnosti kroz sve tri godine je zadovoljavajući.

4.2 HORIZONTALNA I VERTIKALNA ANALIZA

Tablica 27 Horizontalna analiza Bilanca Kraš d.d. 2020.-2021.

Oznake	POZICIJA	2019	2020	2021	% povećanja / smanjenja	% povećanja / smanjenja
		BAZNA GODINA	Iznos	Iznos	2020:2019	2021:2019
	AKTIVA	kn	kn	kn		
A	Potraživanja za upisani a neplaćeni kapital					
B	Dugotrajna imovina	575.663.191	616.779.403	615.554.950	7,14	6,93
C	Kratkotrajna imovina	562.840.630	438.314.663	473.057.781	-22,12	-15,95
D	Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	571.876	5.257.205	1.094.430	819,29	91,38
	UKUPNO AKTIVA	1.139.075.697	1.060.351.271	1.089.707.161	-6,91	-4,33
	PASIVA					
A	Kapital i rezerve	717.354.605	724.239.002	751.458.538	0,96	4,75
B	Dugoročna rezerviranja	176.031.194	84.843.671	120.193.853	-51,80	-31,72
C	Kratkoročne obveze	241.527.654	246.257.168	215.004.517	1,96	-10,98
D	Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja	4.162.244	5.011.430	3.050.253	20,40	-26,72
	UKUPNO PASIVA	1.139.075.697	1.060.351.271	1.089.707.161	-6,91	-4,33

Izvor: Izrada autorice

U promatranom razdoblju za koje smo kao baznu godinu uzeli 2019. godinu vidljive su sljedeće promjene. U 2020. godini kratkotrajna imovina smanjuje se za 22,12 %, a u 2021. godini za 15,95 % u odnosu na baznu 2019. godinu, dok se ukupne kratkoročne obveze povećavaju u 2020 .godini 1,96%, odnosno smanjuju 10,98 % u 2021. godini, što ukazuje na smanjenje aktivnosti odnosno likvidnosti poduzeća. Dugotrajna imovina se povećala u 2020. za 7,14% u odnosu na 2019.godinu, a 2021. godine povećala se za 6,93% u odnosu na baznu 2019. godinu.

Ukupna aktiva/pasiva poduzeća smanjena je za 6,91% u 2020. godini, a u 2021. godini za 4,33%, dok se vlasnička glavnica povećala za 0,96% u 2020. godini, i za 4,75% u 2021. godini, što ukazuje na smanjenje zaduženosti odnosno povećanje udjela vlastitog financiranja.

Tablica 28 Horizontalna analiza Račun dobiti i gubitka Kraš d.d.

Oznake	POZICIJA	2020	2021	iznos povećanja / smanjenja	% povećanja / smanjenja
		Iznos	Iznos		
A	Poslovni prihodi	1.030.882.141	1.076.328.218	45.446.077	4,41
B	Poslovni rashodi	1.000.547.699	1.037.909.318	37.361.619	3,73
C	Financijski prihodi	11.575.441	8.922.108	-2.653.333	-22,92
D	Financijski rashodi	16.564.570	8.899.041	-7.665.529	-46,28
	<i>Ukupni prihodi iz redovitog poslovanja</i>	<i>1.042.457.582</i>	<i>1.085.250.326</i>	<i>42.792.744</i>	<i>4,10</i>
	<i>Ukupni rashodi iz redovitog poslovanja</i>	<i>1.017.112.269</i>	<i>1.046.808.359</i>	<i>29.696.090</i>	<i>2,92</i>
E	Izvanredni prihodi				
F	Izvanredni rashodi				
	Ukupni prihodi	1.042.457.582	1.085.250.326	42.792.744	4,10
	Ukupni rashodi	1.017.112.269	1.046.808.359	29.696.090	2,92
	Dobit prije oporezivanja	25.345.313	38.441.967	13.096.654	51,67
	Porez na dobit	206.966	8.307.373	8.100.407	3.913,88
G	Dobit nakon oporezivanja	25.138.347	30.134.594	4.996.247	19,88

Izvor: Izrada autorice

Poslovni prihodi su se povećali u 2021. godini 4,41% i došlo je do povećanja rashoda 3,73%. što je dovelo do smanjenja financijskih prihoda 22,92% i smanjenja financijskih rashoda 46,28%. U konačnici je došlo do povećanja ukupnih prihoda 4,10% i povećanjem ukupnih rashoda 2,92%.

Promjene su rezultirale povećanjem dobiti prije oporezivanja (51,67%), poreza na dobit (3.913,88%) te neto dobiti za 19,88% Došlo je do značajnog povećanja dobiti u odnosu na prethodnu godinu, pa se može zaključiti da društvo Kraš d.d. pozitivno posluje.

Tablica 29 Vertikalna analiza Bilanca Kraš d.d.

Oznake	POZICIJA	2019	%	2020	%	2021	%
		Iznos		Iznos		Iznos	
	AKTIVA						
A	Potraživanja za upisani a neplaćeni kapital	-		-		-	
B	Dugotrajna imovina	575.663.191	50,54	616.779.403	58,17	615.554.950	56,49
C	Kratkotrajna imovina	562.840.630	49,41	438.314.663	41,34	473.057.781	43,41
D	Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	571.876	0,05	5.257.205	0,50	1.094.430	0,10
	UKUPNO AKTIVA	1.139.075.697	100,00	1.060.351.271	100,00	1.089.707.161	100,00
	PASIVA						
A	Kapital i rezerve	717.354.605	62,98	724.239.002	68,30	751.458.538	68,96
B	Dugoročna rezerviranja	12.132.769	1,07	16.657.152	1,57	19.754.304	1,81
C	Dugoročne obveze	163.898.425	14,39	68.186.519	6,43	100.439.549	9,22
D	Kratkoročne obveze	241.527.654	21,20	246.257.168	23,22	215.004.517	19,73
E	Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja	4.162.244	0,37	5.011.430	0,47	3.050.253	0,28
	UKUPNO PASIVA	1.139.075.697	100,00	1.060.351.271	100,00	1.089.707.161	100,00

Izvor: Izrada autorice

Udio dugotrajne imovine u ukupnoj imovini 2019. godine iznosi 50,54%, 2020. godine povećanje na 58,17%, a 2021. godine iznosi 56,49% što znači da je došlo do smanjenja dugotrajne imovine. Udio kratkotrajne imovine u ukupnoj imovini 2019. godine iznosi 49,41%, a 2020. godine iznosi 41,34%, a 2021. godine 43,41%. Ukupni kapital 2019. godine zauzima u pasivi najveći udjel i to 62,98%, a 2020. godine raste na 68,30%, dok 2021. godine on iznosi 68,96%.

Kratkoročne obveze iznose 21,20% u 2019. godini, a 23,22% u 2020. godini što nam ukazuje na blago povišenje kratkoročnih obveza, dok se u 2021. godini kratkoročne obveze smanjuju na 19,73%.

Tablica 30 Vertikalna analiza Račun dobiti i gubitka Kraš d.d.

Oznake	POZICIJA	2019	%	2020		2021	%
		Iznos		Iznos		Iznos	
A	Poslovni prihodi	1.027.367.563,00	99,03	1.030.882.141	98,89	1.076.328.218	99,18
B	Poslovni rashodi	1.002.942.692,00	98,85	1.000.547.699	98,37	1.037.909.318	99,15
C	Financijski prihodi	10.098.962,00	0,97	11.575.441	1,11	8.922.108	0,82
D	Financijski rashodi	11.673.733,00	1,15	16.564.570	1,63	8.899.041	0,85
<i>Ukupni prihodi iz redovitog poslovanja</i>		<i>1.037.466.525,00</i>	<i>100,00</i>	<i>1.042.457.582</i>	<i>100,00</i>	<i>1.085.250.326</i>	<i>100,00</i>
<i>Ukupni rashodi iz redovitog poslovanja</i>		<i>1.014.616.425,00</i>	<i>100,00</i>	<i>1.017.112.269</i>	<i>100,00</i>	<i>1.046.808.359</i>	<i>100,00</i>
E	Izvanredni prihodi						
F	Izvanredni rashodi						
	Ukupni prihodi	1.037.466.525,00	100,00	1.042.457.582	100,00	1.085.250.326	100,00
	Ukupni rashodi	1.014.616.425,00	100,00	1.017.112.269	100,00	1.046.808.359	100,00
	Dobit prije oporezivanja	22.850.100,00	2,20	25.345.313	2,43	38.441.967	3,54
	Porez na dobit	4.319.056,00	0,43	206.966	0,02	8.307.373	0,79
G	Dobit nakon oporezivanja	18.531.044,00	1,79	25.138.347	2,41	30.134.594	2,78

Izvor: Izrada autorice

Poslovni rashodi u strukturi prihoda smanjili su se sa 98,85% u 2019. godini, na 98,37% u 2020. godini, te su rasli i 2021. godine na 99,15%, uz neznatno smanjenje udjela poslovnih prihoda sa 99,03% u 2019. godini na 98,89% u 2020. godini te 99,18 u 2021. godini, što je utjecalo na povećanje neto dobiti u strukturi prihoda sa 1,79% u 2019. godini na 2,41% u 2020. te na 2,78% u 2021. godini.

4.3 ZAKLJUČAK USPJEŠNOSTI POSLOVANJA NA TEMELJU DOBIVENIH REZULTATA ZA 2019. – 2021. GODINU

Za drugo promatrano razdoblje poslovanja poduzeća Kraš d.d. u godinama 2019., 2020., 2021. godine izračunati su osnovni financijski pokazatelji i napravljena je horizontalna i vertikalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka. Po dobivenim rezultatima može se zaključiti da je društvo likvidno, koeficijent tekuće likvidnosti prelazi vrijednost 2 poduzeće u svim godinama može održavati tekuću likvidnost, odnosno pravovremeno podmirivati dospjele obveze. Poduzeće Kraš d.d. iz godine u godinu jača financijsku stabilnost, nema potrebe za zaduživanjem, porast koeficijenta vlastitog financiranja iz godine u godinu nam govori o tome da Kraš d.d. u većoj mjeri koristi vlastite izvore u financiranju svojih potreba, što ukazuje na jačanje stabilnosti poduzeća. U promatranim godinama ukupni prihodi tvrtke bili su veći od ukupnih rashoda. Ekonomičnost ukupnog poslovanja u svim godinama je veća od 1, poduzeće posluje u svim godinama uspješno, sa boljim financijskim rezultatima, dobit poduzeća se kontinuirano povećava.

Sukladno predviđanjima prema rezultatima prvog promatranog razdoblja iz 2013., 2014. i 2015. godine poduzeće Kraš d.d. u drugom promatranom razdoblju posluje uspješnije, financijski je stabilnije, ostvaruje bolje poslovne rezultate.

5. ZAKLJUČAK

U ovome završnom radu izvršena je financijska analiza poduzeća Kraš d.d. u razdoblju od 2013. godine do 2015. godine i u novije vrijeme od 2019. godine do 2021. godine. Financijska analiza važna je zbog spoznaja o uspješnosti i pouzdanosti poslovanja te zbog procjene budućih trendova. Dobivene informacije iz financijskih izvještaja dobra su podloga za izvođenje zaključaka o poslovanju, a s tim u svezi i za upravljanjem društvom te se, analizirajući iste, donose odluke kojima se osigurava kontinuitet i profitabilnost poslovanja.

Računajući financijske pokazatelje u 2013. do 2015. godine poduzeća Kraš d.d. može se konstatirati da je razina koeficijenta tekuće likvidnosti bila malo iznad 1, dok je u drugom promatranom razdoblju taj pokazatelj znatno bolji te u 2019. i u 2021. godini prelazi vrijednost 2. Analiza pokazuje da se dobit u ranijem promatranom razdoblju od 2013. do 2015. godine ostvaruje, ali i jako varira, nema kontinuirani rast, dok u novijem razdoblju od 2019. do 2021. godine dobit se kontinuirano povećava. Na temelju promatranog razdoblja od 2013. godine do 2015. godine vidljivo je kako je pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja u sve tri godine veći od jedan što bi značilo da je Kraš d.d. ostvario bruto dobit, odnosno da je poduzeće ostvarilo više prihoda od rashoda, što je iznimno zadovoljavajući pokazatelj. Na temelju izračunatih pokazatelja profitabilnosti vidljivo je da vrijednosti nisu niske upravo iz razloga jer je društvo u promatranom razdoblju od tri godina redovno ostvarivalo neto dobit. Faktor zaduženosti je nizak u odnosu na vlastitu glavnica. Iz svega navedenoga proizlazi da je društvo u prvom promatranom razdoblju u stabilnoj financijskoj situaciji, koristi vlastite izvore financiranja nije prezaduženo i u konačnici posluje s pozitivnim financijskim rezultatom. Po dobivenim rezultatima analize za 2013., 2014., i 2015. godinu dalo se zaključiti da će poslovanje u narednim godinama biti uspješno.

Promatrajući financijske pokazatelje u razdoblju od 2019. godine do 2021. godine može se zaključiti da poduzeće Kraš d.d. posluje uspješno, stavljajući u odnos dva promatrana razdoblja Kraš d.d. posluje uspješnije u odnosu na razdoblje od 2013. do 2015. godine. Poduzeće Kraš d.d. je u novijem razdoblju likvidniji, stabilniji, a na novčanu jedinicu uložene imovine ostvaruje više prihoda iz godine u godinu, što govori o uspješnom poslovanju.

Međutim, iz provedenih financijskih analiza poduzeća Kraš d.d. u dva različita vremenska razdoblja može se izvesti i zaključak o pouzdanosti tako dobivene procjene pouzdanosti poslovanja. Naime, podaci prethodnog razdoblja ukazivali su da je Kraš bonitetno poduzeće za koje se može očekivati da će nastaviti uspješno poslovati. Takva je prognoza testirana provođenjem financijske analize temeljem financijskih izvještaja za sljedeće vremensko razdoblje. Rezultati naknadne analize potvrdili su pouzdanost prve procjene čime je izravno potvrđena važnost financijskih izvještaja i financijskih analiza u procjeni boniteta poduzeća. Dakako da pri tome treba imati na umu da se radi o samo jednom promatranom poduzeću te da se zbog toga rezultati nikako ne bi smjeli generalizirati, ali pouzdanost financijskih izvješća na primjeru jednog velikog poduzeća ipak je potvrđena. Za daljnje analize trebalo bi uzeti uzorak s većim brojem poduzeća različite financijske snage i veličine te različitih djelatnosti te eventualno primijeniti i druge analitičke metode. U tom smislu, ovaj rad može poslužiti kao polazna ideja budućih istraživanja.

LITERATURA:

Knjige i članci:

1. Buterin, V. (2020) *Ekonomska kriza u uvjetima pandemije COVID-19; prijatnja ili prilika za ubrzani institucionalni rast?* *Busines Consultant/Poslovni Konsultant*, 12(101) 2.
2. Buterin, V.(2015). *Institucijske promjene u novim članicama EU-a i njihov utjecaj na gospodarske performanse*, *Zbornik Veleučilišta u Rijeci*, 3(1), 129-141
3. Kravaica A., Ribarić Aidone E. (2009) *Računovodstvo - temelj donošenja poslovnih odluka*, *Veleučilište u Rijeci, Rijeka (veleučilišni udžbenik)*, ISBN – 978-953-6911-41-7
4. Mijoč, I., Martinović, J. i Mahaček, D. (2010.) *Analiza financijskih izvještaja*, *Financije i porezi : časopis za poduzeća i banke, obrtnike, proračune i proračunske korisnike, neprofitne i ostale organizacije*, 11(2010),63-75
5. Ramić, H., S., Silić, D. (2021). *Intergrations and hostile takeovers*. *Global Journal of Business and Integral Security*, 1(3)
6. Šarlija, V., Buterin, V., Buterin, D., (2020). *Utjecaj sezonskih oscilacijama kretanje cijene dionica u sektoru turizma*. *Zbornik veleučilišta u Rijeci*, 8(1), 283-293
7. Šarlija, V., Vuraić-Kudeljan, M., Buterin, D. (2019). *Protokoli tehničke analize u razlučivanju podcijenjenosti od niske cijene*. *Zbornik Veleučilišta u Rijeci*, 7(1), 287-300
8. Škare, M., Buterin, V. (2015). *Modelling and forecasting Unemployment Non-linear Dynamics Using Spectral Amalysis*, *Engineering Economics*, 36(4), 373-383
9. Štahan, M., Slovinac, i., (2018.) *Sastavljanje računa dobiti i gubitka za 2018*. *Financije, pravo i porezi*, 1/2019, 61-83
10. Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., Ježovita, A., Žager, L. (2021). *Analiza financijskih izvještaja: načela – postupci – slučajevi*, V. izdanje, *Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika*, Zagreb.

Internet izvori:

1. <https://www.poslovna.hr/subjekti.aspx?show=333606&tab=posl>
2. www.kras.hr

Popis slika

Slika 1 Povezanost pokazatelja analize financijskih izvještaja i temeljnih kriterija dobrog poslovanja.....	8
---	---

Popis tablica

Tablica 1 Koeficijent tekuće likvidnosti Kraš d.o.o.	16
Tablica 2 Koeficijent trenutne likvidnosti Kraš d.o.o.	17
Tablica 3 Koeficijent ubrzane likvidnosti Kraš d.o.o.....	18
Tablica 4 Koeficijent financijske stabilnosti Kraš d.o.o.....	19
Tablica 5 Koeficijent zaduženosti Kraš d.o.o.....	20
Tablica 6 Koeficijent vlastitog financiranja Kraš d.o.o.....	20
Tablica 7 Koeficijent financiranja Kraš d.o.o.....	21
Tablica 8 Koeficijent obrtaja ukupna imovine Kraš d.o.o.....	22
Tablica 9 Koeficijent ekonomičnosti ukupnog poslovanja Kraš d.o.o.....	23
Tablica 10 Neto marža profita Kraš d.o.o.	24
Tablica 11 Neto rentabilnost imovine Kraš d.o.o.....	25
Tablica 12 Horizontalna analiza - Bilanca Kraš d.d. 2014.-2015.....	26
Tablica 13 Horizontalna analiza Račun dobiti i gubitka Kraš d.d. 2014.-2015.	27
Tablica 14 Vertikalna analiza Bilanca Kraš d.d. 2013.-2015.....	28
Tablica 15 Vertikalna analiza Račun dobiti i gubitka Kraš d.d. 2013.-2015.	29
Tablica 16 Koeficijent tekuće likvidnosti Kraš d.o.o.	31
Tablica 17 Koeficijent trenutne likvidnosti Kraš d.d.	32
Tablica 18 Koeficijent ubrzane likvidnosti Kraš d.d.....	32
Tablica 19 Koeficijent financijske stabilnosti Kraš d.d.....	33
Tablica 20 Koeficijent zaduženosti Kraš d.d.....	33
Tablica 21 Koeficijent vlastitog financiranja Kraš d.d.....	34
Tablica 22 Koeficijent financiranja Kraš d.d.....	34
Tablica 23 Koeficijent obrtaja ukupne imovine Kraš d.d.....	35
Tablica 24 Koeficijent ekonomičnosti ukupnog poslovanja Kraš d.d.....	35

Tablica 25 Neto marža profita Kraš d.d.	36
Tablica 26 Neto rentabilnost imovine Kraš d.d.	36
Tablica 27 Horizontalna analiza Bilanca Kraš d.d. 2020.-2021.	37
Tablica 28 Horizontalna analiza Račun dobiti i gubitka Kraš d.d.	38
Tablica 29 Vertikalna analiza Bilanca Kraš d.d.	39
Tablica 30 Vertikalna analiza Račun dobiti i gubitka Kraš d.d.	40